

174
Q. D. B. V. 1718 13
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA
DE

REMISSIONE
JVRAMENTORVM
INPRIMIS JURE SAXONICO
ELECTORALI

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO
FRIDERICO AVGVSTO

PRINCIPE REGIO ET ELECTORATVS SAXONICI HEREDE
ETC. ETC. ETC.

PRAESIDE
GODFR. LVDOV. MENCKEN

D. ET P. P. IN ACADEMIA WITTEBERGENSI

PRO LICENTIA

SYMMOS IN VTROQUE JURE HONORES CAPESSENDI
PROPOSITAM PVBLICE DEFENDET
DIE I. AVGVST. M DCC XVIII.

AVCTOR
CAROL. CHRISTIAN. KRAEZE

SCEVDITZ - MISN. ADVOCAT. LIPSIENS.

VITEMBERGAE, STANNO GERDESIANO.

DEPTIATO INNGVHLM JTBICA
Q D B V
DE
REMISSIONE
JVRAMENTORVM
INPRIMS JURE SAXONICO
FLECTORAL

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
FRIDRICO AVGVSTO
GODFRIDOV WICKEN
PROFESSORIA
CARIO CHRISIANE
VITENBERG

V I R O
EXCELLENTISSIMO, PRAENOBILISSIMO, AMPLIS-
SIMO ET CONSVLTISSIMO DOMINO
D O M I N O
FRIEDER. MICHAELI
FALCKNERO

JC^{ro}
PRAETORI VT ET SENATORI
REIPVBLICAE LIPSIENSIS MERITISSIMO
NEC NON SVPREMAE CVRIAE PRO-
VINCIALIS ADVOCATO FAMIGE-
RATISSIMO ET RELIQA.

V I R O
EXCELLENTISSIMO, PRAENOBILISSIMO, AMPLIS-
SIMO ET CONSVLTISSIMO DOMINO
D O M I N O
JOH. SIGISMVND O
BIRNBAVMIO

JC^{ro}
PRAETORI ET SENATORI REIPVBL.
LIPSIENSIS MERITISSIMO, NEC NON SVPREMAE
CVRIAE PROVINCIALIS ADVOCATO CELEBERRIMO
ET RELIQA.

V I R O
EXCELLENTISSIMO, PRAENOBILISSIMO, AMPLIS-
SIMO ET CONSVLTISSIMO DOMINO
DOMINO
GOTTOF. CHRISTIAN.
GOETZIO

JCTO
PRAETORI ET SENATORI REIPVBL.
LIPSIENSIS MERITISSIMO, NEC NON BIBLIO-
THECAE SENATORIAE PRAEFECTO
VIGILANTISSIMO ET RELIQA.

NEC NON
V I R O
PRAENOBILISSIMO, AMPLISSIMO ET
CONSVLTISSIMO DOMINO
DOMINO
DAVID BITTORFFIO
PRAETORII LIPSIENSIS SCABINO
EJVSDEMQVE PROTONOTARIO MERITISSIMO
ET RELIQA.

DOMINIS, PATRONIS AC FAVORIBVS SVIS
MAXIME DEVENERANDIS
HANG DISSERTATIONEM
D. D. D.
CAROLVS CHRISTIANVS RANNEZ.

B. C. D.

Si ullus promittendi & asserendi
modus in societate humana
frequens est, est certe Jusju-
randum. Et licet sint quidam,
Juramentum ex tenera consci-
entia & quadam subtili reue-
rentia recusantes; *l. pen. circ.*
fn. C. de fid. Instrum. larga tamen & eorum seges
reperitur, qui, ex contemptu Religionis, ita procli-
ues sunt ad jurandum, ut, quicquid in buccam ue-
nerit, Sacramento confirment aut abjurent. Quem-
admodum de Procuratoribus HENNING GOE-
DEN. *conf. 87. n. 27.* suo tempore questus est, quod
assuefacti ad jurandum, juramenta non pluris fa-
ciant, quam domus uetusta fumum. uide. CARPZ.
Def. 34. P. I. Const. XII. p. 97. §. 2. Hinc cuilibet
autor & suator sum, ut, si conscientiae suae con-

A 3

fulere

fulere uelit, Jurisjurandi uinculum magis remittat, quam ad id promiscue adstringat, quoties quem pejeraturum sciat, uel probabiliter putet, siquidem alias juxta *c. ille qui hominem 5. caus. 22. qu. 5.* pro homicida habetur, cum e contra, Remissione facta, praesumpta perjuriorum crebritas euitetur, *c. 3. X. de Cohab. Cleric.* & sic pro quasi Seruatore pejeraturi remittens jusjurandum existimandus sit. Quousque autem Remissio Juramentorum, praepremis Jure Saxonico Electorali, locum habeat, ex sequentibus patefcet, quoad quidem per rationes temporis aliaque negotia hoc argumentum persequi mihi licuit. Ast cum *arg. l. ii. C. qui dare Tutor.* malo inchoata Principio bonum exitum fortiri non soleant, inde primordia capio ab Auctore rerum omnium, eumque supplex in partes uoco, ut hoc, quicquid est, opellae bene mihi & feliciter cedere jubeat!

I.

Quod nonnulli magnopere circa materiam aliquam disputent, in qua aut non multum aut plane non re ipsa disident, id saepissime ex diuerso uerborum intellectu fluit. Hinc operae pretium esse duco, Rubrum, quod uocant, explanare.

II. De-

II.

Deriuatur autem Remissio a re & mittere, uarieque sumitur; uel enim indicat 1) *Eine Zurücksendung* / ut: Remissio Actorum, quando Iudex Appellationis causam ad inferiorem remittit. *c. 59. X. de Appell.* uel 2) *Eine Erlassung* / ut Remissio Injuriarum §. *ult. Inst. de Injur.* Sic etiam Felonia remissa dicitur, si Dominus uasallo ueniam aut gratiam faciat, quod, quibus modis fieri possit, *Dd. Juris feudalis passim exponunt, adde BERG. Oecon. Jur. l. 3. Tit. 9. §. 8.* quam ultimam significationem etiam huic argumento accommodamus, nostramque facimus, secuti auctoritatem *JCti in l. 39. ff. de Furej.*

III.

Jam & Etymologia uocis Jurisjurandi & quae ad ejus ulteriorem euolutionem pertinent, excutienda erant, si *κατὰ πόδα Rubrum* inuestigare uellemus; Ast cum illam magna Auctorum caterua suppeditet, actum agere nolumus, obiter saltem monentes, ridiculam eorum esse opinionem, qui a mente & jurando compositam uocem esse contendunt, quod reliqua, quae in eundem modum exeunt uocabula, satis docere possunt. Rem ipsam autem hoc uocabulo notatam dicimus libera-

liberatam Nominis diuini, tanquam testis ac uindictis, inuocationem in assertionis aut promissionis nostrae confirmationem. Vnde in assertorium & promissorium diuiditur. Cujus diuisionis species potiores singulatim considerare, & quousque ac quatenus ratione illarum Remissio locum habeat, dispicere, apud animum est constitutum.

IV.

Antequam autem harum tractationem suscipiamus, Remissionem Juramentorum ita describimus, quod sit actus, quo praestatio jurisjurandi praestandi remittitur. Eo ipso autem innuimus, nos neutiquam acturos de Remissione Juramentorum, iam praestitorum, quae nomine specifico Relaxatio uulgo audit, u. g. si quis Urphedae iuramentum praestitit, & ad effectum agendi praeuia causae cognitione a Principe & Magistratu Politico Juramenti illius praestiti obligatio dissoluitur, *CARPZ. P. II. C. 36. Def. 1. 2. 3.* nec de illa, qua iis, quibus imperari potest, Juramentum Homagii & subjectionis ita relaxatur, ut a testimonio pro Dominis, qui eos produxerunt praestando, ferendo repellere nequeant, *juxt. l. 6. ff. & l. 5. C. & c. 38. X. de Testib.* aut Princeps Consiliarios suos a Nexu Juramenti, quo ad hanc uel illam causam

sam uerb. Und wollen wir hiermit diese Unſere
 Ráthe des Eydes/ damit ſie Uns verhaſtet/ er-
 laſſen haben/ abſoluit; Pari modo Nobilis, uel qui-
 cunque Jurisdictione aliqua gaudet, teſtibus, ſuae Ju-
 risdictioni ſubjectis, Juramentum praestitum ad a-
 ctum Depoſitionis uerb. Er wolle ihnen die Pflicht/
 damit ſie ihm verwandt/ ſo viel dieſen actum be-
 trifft/erlaſſen haben/remittit, quam adeo neceſſari-
 am eſſe contendunt plerique, ut, ſi omiſſa fuerit, te-
 ſtimonium nauci floccique aeſtimetur. uid. CARPZ.
Conſt. XVI. P. I. Def. 64. Quamuis non adeo hanc
 relaxationem abſolutae neceſſitatis eſſe, uerius
 mihi uidetur, cum, quod Domino praestitum eſt
 juſjurandum, non impediát, quo minus uera di-
 cere teſtis aut poſſit, aut debeat, niſi uinculum
 a deſſe credas iniquitatis, & qui producit teſtem,
 eo ipſo etiam, nulla facta remiſſione, iuramenti po-
 teſtatem ipſi facit ueritatem profitendi: Vſu ta-
 men fori Saxonici tam neceſſaria haec eſſe credi-
 tur, ut moroſi in relaxatione Juramenti hujus,
 praecipis poenalibus uel comminatione, daß die
 Zeugen wiedrigenfalls von der Pflicht erlaſſen
 gehalten werden ſollen/ compelli poſſint. SVEN-
 DEND. *ad Proc. Fibig. p. 1442.* Fortaſſe eam ob-
 rationem, ne ſcrupulum ſibi moueant ſubditi, ac
 B si Jura-

si Juramentum praestitum uiolent, si contra Dominum deponant.

V.

*Remissio
Juramen-
ti, quod
Homagi-
um no-
cant.*

Incipit de Remissione Vasallagii; Sumitur autem hoc (α) pro Inuestitura, GIPH. *Tract. de Feud. c. 9. n. 6. in fin.* (β) pro Instrumento super Investitura, *Lehns-Brieff / BOGER. de Inuest. Feud. c. 1. n. 12.* (γ) pro ipso Juramento, *die abgelegte Lehns-Pflicht; STRUV. Synt. Jur. Feud. c. 8. §. 7. ubi & formula Juramenti est praescripta.* Ast cum neuiquam pro forma substantiali feudi jurata fides habeatur, a Domino directo remitti potest, *2. feud. 3. §. 24. §. 1.* quanquam nihilominus remisso hocce Juramento Vasallus ad omnia, quae alias in Juramento praestando continentur, est obligatus. *2. feud. 47. in fin. SCHRADER. P. II. c. 2. n. 27. ROSENTHAL. c. 2. c. 60. & 66.* Eo ipso etenim non tollitur promissio fidei & obligatio ad fidem exhibendam, quae ad essentiam Feudi pertinet, *STRUU. Syntagm. Feud. c. 2. Aph. 3. 5. 6.* qua deficiente feudum subsistere nequit, adeoque prorsus irremissibilis haec obligatio dicitur; *SVENDEND. Exerc. 12. de fine & effectu Feudi. §. 3.* Modus autem promittendi fidem per Juramentum omnino remitti potest, *2. feud. 3. in fin.* siquidem juramen-

faciunt Clerici & Officiales. uid. §. 107. Neuen Erled. Tit. von Justicien = Sachen. conf. MENCKEN. *Disp. d. Furam. Ciuium.* quoties autem formulae juramenti homagium est insertum, qualem formulam in Ciuitate Lipsiensi deprehendimus, & in plerisque locis obtinet, toties Remissioni Magistratus inferioris locus non est. Principis enim juri ejusmodi Magistratus praejudicare haud quam ualet. *arg. l. i. C. de Usufr. & l. 38. ff. de Pact.*

VII.

Calumniae. Nunc progredimur ad Juramentum Calumniae, quod diuiditur in generale & speciale. Quoniam autem generale in Saxonia est abrogatum, *O.P.S. Tit. 33.* hinc illud omittamus, remittentes Lectorem B. ad Dn. JOH. SAM. STRYCK. *Diff. de Furamenti Calumniae Remissione*, ubi, quae ad illam spectant, omnem faciunt paginam. Speciale autem ab aliis, inprimis Canonistis, Malitiae appellatum, *SCACCIA de Judic. L. II. c. i. n. 62.* ita describimus, quod sit tale juramentum, quo pars, aut etiam causae Aduocatus, neue Erled. Tit. von Justicien = Sachen. §. 24. *Decis. Elect. 70.* jurat, se nihil calumniae aut litis differendae causa deferre aut petere, sed omnia ad juris sui tuendi necessitatem facere. *O.P.S. Tit. 18. §. Nachdem ic. und Tit.*

Tit. 33. quanquam autem hoc juramentum malitiae siue calumniae speciale ad compescendam temeritatem litigantium & juramenta deferentium regulariter ab omnibus, in quoscunque suspicio cadit, praestandum sit *d. l. Parentibus tamen I.)* sub quibus matres comprehenduntur, *l. 51. ff. de V. S.* aequae ac Patronis, juramentum liberis uel clientibus deferentibus, de calumnia jurare remissum est, quoniam exactio juramenti calumniae honorem & reuerentiam erga Patronos ac Parentes testandam uiolat, *l. 7. §. 4. ff. de obsequ. Par. & Patr.* quod etiam Principi, si ipsi cum subditis lis sit, remittitur, *MEV. P. III. Decis. 191.* ut & Dominis & uasallis inuicem litigantibus. *2. feud. 33. §. 1. G. H. STRUV. de vindict. priv. c. XI. Aph. 20. n. 6. p. 160.* Inter Dominum enim & uasallum mutua habetur obligatio ad fidem affectumque. *2. feud. 26.* Praeterea etiam II.) in iis juramentis, quae uel a Lege uel a Iudice deferuntur, ut est supplementarium, purgatorium, diffessionis, iuratae specificationis &c. juramentum calumniae cessat: *O. P. S. Tit. 18. §. Es hat aber ic. CARPZ. P. I. C. 12. D. 26.* Iudex enim calumniari non praesumitur, *l. 3. ff. quod met. caus. l. 9. §. 3. ff. de rer. divis. RIVIN. Enunc. p. 161.* quemadmodum III.) nec Reus jurare tenetur de calumnia, si referat juramentum, sibi

antea ab Actore delatum. RIVIN. *Enunc.* 15. ad *O.P.S. Tit.* 33. Pari ratione IV.) juramentum calumniae, quando in sententia illud deferenti non est injunctum, & juraturus juramentum Principale deferentem ad juramenti calumniae perfolutionem citari non curavit, pro remisso habetur. *O. P. S. tit.* 18. §. *Nachdem* x. BERLICH. *P. I. Concl.* 31. n. 37. E contra, si in sententia injunctum est juramentum calumniae, & non petatum a parte, ut citetur adversarius ad praestationem juramenti calumniae, neutiquam tamen remissum esse creditur. RIVIN. *Enunc.* 40. ad *Tit.* 18. Sicut &, si in sententia juramentum calumniae deferenti non sit injunctum, reus tamen, ut ad praestandum illud citetur, postulet, ad hoc juramentum calumniae praestandum omnino deferens adhuc obligatus est, & pro remisso illud non habendum. *O. P. S. Tit.* 18. §. *Nachdem* x. Tandem etiam V.) juramentum malitiae, quoties petitis jam a Judice delatum est, *O. P. S. Tit.* 33. u. g. si leuteratio friuole interposita, siue demonstratio, in qua testes peregrini denominati, uel schedula, in qua quarta dilatio petitur, a Judice accipiatur, toties juramentum malitiae, alias his casibus praestandum, remissum censetur. *O. P. S. Tit.* 33. uerb. *und ehe seinem*
Suchen

Suchen statt gegeben. RIVIN. *Enunc.* 10. § 39. *ad Tit. 35.* quamuis, quod ad quartam dilationem attinet, eam absque hoc juramento concedi plane non posse, alii contendant, alii etiam post impetratam dilationem juramentum impetranti injungi uelint, quem postremum in modum in Dicasteriis Vitebergensibus vice plus quam simplici pronunciatum est.

VIII.

Pro remisso autem habetur juramentum delatum, I) quando deferens detrectat juramentum calumniae praestare. Is enim, qui jusjurandum defert, prius de calumnia jurare debet. *l. 34. §. 4. ff. de jurej.* Eodem etiam modo II) quando citatus ad persolutionem juramenti calumniae, in termino emanserit, delatum pro remisso ac praestito habetur: BERG. *Elect. D. F. p. 591.* remittere siquidem juramentum uidetur, qui de calumnia jurare recusat. *l. 37. ff. de jurej.* Pro remisso autem ac praestito III) habetur juramentum relatium, si referens in termino jurandi emanserit. RIVIN. *Enunc.* 59. *ad Tit. 18. O. P. S.* Hoc ipso enim dum referens in termino juratorio emanet, animum remittendi tacite indicare censetur. Excell. VVERNHER. *Obs. select. P. II. O. 450. n. 2.* conf. LR. *L. 2. art. II.* Accedit & hoc, quod actor & reus in medio Processus

fus parem habeant conditionem: quemadmodum
 igitur actor juraturus, si in termino juratorio non
 comparuerit, utrumque juramentum deseruisse
 iudicatur, ita idem de reo sentiendum, & pro prae-
 stitis habenda iuramenta. Sin uero uterque ema-
 neat, terminus pro circumducto habetur, ex hac
 ratione, quia deferens a parte sui iudicato & cita-
 tioni non satisfecit. Praeterea notandum est, quod
 etiam, cum haec remissionem tacitam consi-
 derauerimus, remissio iuramenti De- & Relati uer-
 bis uel scriptis *l. 41. ff. de iurej.* a Procuratore spe-
 ciali mandato instructo, suscepta, locum habeat. Sunt
 autem actor & reus correlatiua. E. de iisdem idem
 debet esse iudicium, nisi in altera ex correlatiuis mi-
 litet diuersa ratio. Sic u. g. remissio non potest
 fieri a Pupillo litigante *l. 32. ff. de iurej.* nec a Tu-
 tore, quia donationis nomine uenit BRUNNEM.
ad Cod. tit. de iurej. Atque haec remissio iura-
 menti etiam inuito fieri potest, ut ad iuramenti
 praestationem (e. g. calumniae) non admittatur,
 cui aduersarius id remisit. Estque iuramenti re-
 missi idem effectus ac praestiti, ut omnino impro-
 bum sit illius desiderium, qui iuramentum, quod
 altera pars remittit, nihilominus praestare cupit.

IX.

Progredimur ad remissionem iuramenti testi-
 monia-

Testimo-
 nialis.

monialis ; Licet autem juris tralatitii sit, quod testi injurato non credatur, cujuscunque sit dignitatis, /9. in *pr. C. de Testibus*, nihilominus tamen dantur casus, in quibus testium depositio in jurata eandem uirtutem cum jurata testificatione habet. MEV. *P. V. def. 242. n. 3.* SVENDEND. *ad Fibig. p. 1446.* MYNSING. *Cent. III. obs. 80. n. 6.* Sic Litigantes testibus juramentum remittere ualent, (1) si expresse, mit ausdrücklicher Einwilligung beyder Partheyen. *O. P. S. tit. 20. §. Wenn es ic. non tacite, uel una parte non contradicente id fiat.* FARINAC. *de Test. qu. 74. §. 84.* Taciti enim hoc casu eadem uis non est ac expressi. IOH. PHILIPP. *ad Decif. Elect. Sax. I. obs. 3. n. 15.* & MARTIN. *ad O. P. S. Tit. 20. p. 375.* Cum autem ex hac ratione juramenti testimonialis remissio Partibus relicta sit, quia ipsorum aut damnum aut emolumentum concernit proprium, sequitur, Judicem regulariter destitui potestate testibus juramentum remittendi, facto enim Judicis jus quaesitum litigantibus eripi nequit, *arg. l. l. C. de Usufr.* MYNSING. *c. l. GAIL. l. l. obs. 101. n. 2.* quanquam Judex ex justa causa, non obstante renunciatione partium, juramentum testibus deferre potest, MEV. *P. V. Decif. 243. n. 6.* aliquando etiam debet, ueluti cum remittunt, quibus

bus remittendi facultas & jus non competit, u. g. aliena tractantes negotia, Procuratores & Aduocati sine speciali mandato &c. uid. MARTIN. ad *O. P. S. Tit. 20. p. 736. n. 50. - 58.* Eundem in modum (II) testibus in processu possessorio & quidem possessorii summarissimi, de ui & ui armata, nec non instante magno periculo metuue deponentibus iuramentum remissum est, uid. *Decis. Elected. l. uerb. im Fall aber x.* inprimis, si testes alias sint omni exceptione majores. uid. MARTIN. ad *O. P. S. conf. CARPZ. Tit. 20. p. 737. n. 59.* Praesumuntur enim bonae fidei homines conscientiae suae, licet non iurauerint, curam gerere. *arg. l. fin. C. ad L. Jul. repet.* (III) In scrutinio ad inquisitionem generalem in causis criminalibus suscepto. CARPZ. *Prax. Crim. P. 3. qu. 108. n. 65.* In quo testes ad informandum Judicem adhibiti, fidem faciunt, siquidem Judici saepius incognita est eorum scientia, quandoque etiam est periculum in mora. Accedit, quod iuramento non sit opus, si forte reus delictum interrogatus confiteatur. (IV) Quando super notorio aut consuetudine testes examinantur. MASCARD. *de probat. Concl. 1361. n. 15. Vol. 3.* CARPZ. *Proc. Tit. 13. ad Tit. 4. n. 67.* ubi tamen FARINACIVS *qu. 74. n. 105.* inter notorium facti

facti permanentis & transeuntis distinguit, atque alii hanc doctrinam plane in dubium uocant. conf. STRYCK. *disp. d. notorio*. (V) In personis intuitu officii hypothetici deponentibus, ad quod iurjurando sunt obstrictae. u.g. Richter und Schöpfer. *arg. LR. L. III. Art. 88*. Perinde ut Medici & Chirurghi, Stadt-Physici, Ammts- oder Stadt-Barbierer / Kinder-Mütter. uid. FRIED. LVDOVICI *ad Const. Crim. p. 208*. Cessat contra haec remissio a) in causis criminalibus, si de condemnando uel absoluendo reo agatur. Sole enim meridiano clariore hisce in causis probationes exiguntur. *L. fin. C. de probat. CARPZ. Prax. Crim. quaest. II. n. 64*. Nam interest Reipublicae, ne delicta maneant impunita, l. 51. §. 2. ff. *ad L. Aquil. l. 13. ff. de offic. Praesid.* Plura autem impunita manerent, quoties testis injuratus in gratiam Inquisiti falso deponeret, e contra innocens praefrictae & iustae frontis testis testimonio condemnaretur, proinde semper jurata depositio requiritur β) si agitur de dissoluendo matrimonio: tunc enim testes jurato deponere debent; Nec in dispositione hominum consistit remissio juramenti in hoc negotio, quia, remisso testibus juramento, ueritas faci-

lius inuenteretur, & sic uinculum matrimonii, quod DEVS tamen conjunxit, contra Matth. XIX. v. 6. separaretur. γ) In probando propinquitatis gradu, siquidem teste injurato gradum consanguinitatis aut affinitatis, in gratiam nuptias ambientium, falso diffitente, in eodem matrimonium non sine crimine contra legem diuinam consummari posset. *arg. Leuit. XVIII. v. 6.* Imo, ut compendio utar, in omni re ardua, & super qua transigi priuata auctoritate nequit, testibus non potest remitti iuramentum. FARIN. *de Test. qu. 74. n. 85.* Unde, si uel maxime Partes testibus in iis, quae ipsorum propria concernunt jura & priuata damna aut commoda, etiam absque Iudicis consensu & auctoritate, iuramentum testimoniale remittere ualeant, JOH. PHILIPPI *ad Decis. Elect. l. Obf. 3. n. 8.* quia ei quiuis renunciare potest, in quo ejus interesse uerlatur; MARTIN. *ad O. P. S. Tit. XX. §. Wenn es.* non tamen illud partibus licet, quoties in causa ejusmodi ardua, & quae ad alterius uel insimul communem & publicam salutem pertinet, testes producant, ut potius Judex, non obstante renuntiatione Partium, iuramento testes obstringere queat & debeat.

X. In

X.

In proptatulo est, juratam specificationem ab omnibus, qui repertorium conficere tenentur, & ^{juratae} non fecerint, edi debere. Interim tamen I) pater ^{specificatio-} naturalis & legitimus, ad juratam specificationem ^{tionis.} edendam, ratione bonorum maternorum non obstringitur, *Decis. Elect. 21.* sed nuda designatione ejusmodi bonorum PHILIPP. *ad Decis. El. 21. n. 23.* liberos contentos esse oportet. vid. pl. Excell. VVERNHER. *O. F. P. III. Obs. 142.* Cessat enim omnis doli suscipio, l. 67. §. 1. ff. *de Rit. nupt.* ac reuerentia patri debita, quae eum a ratiociniis cautionibus & aliis omnibus praestat immunem intercedit. FINCKELTH *obs. 76. n. 6.* Nisi α) dilapidatio bonorum aliud postulet. RAVCHB. *P. I. qu. 30. n. 24.* β) Emancipatio liberorum BERG. *P. II. Suppl. Tit. 18. ad obs. 9.* accesserit, aut γ) ad secunda uota pater transierit. BRVNN. *ad l. 16. ff. de iurej.* STRYCK. *de Caut. Juram. P. III. Sect. 3. C. 1. n. 119. sqq.* Remissa etiam est II) jurata specificatio haeredi ejus, qui occupauit haereditatem, super haereditate a defuncto occupata. Iustam enim ignorantiae causam haereditatis occupatae haeres haeredis habere praesumitur. CARPZ. *P. III. Const. 33. Def. 14.* STRYCK. *de Cautel. Juram. P. III. Sect. III. C. 1. §. 205.* Sed

cum hunc lex non liberet ab onere specificationis juratae, uix est, ut tuto hanc sententiam sequamur, a qua dudum recessit Senatus, teste III. BERGER. *Oec. lib. 2. tit. 4. §. 50. not. 8.* Idem sentiendum est III) de haerede tutoris, quem juratam specificationem rerum pupillarum edere non teneri, cum & pro ipso militet iusta ignorantiae causa, CARPZ. *P. III. Const. 33. Def. 14.* uulgo contendunt. Cum & huic eam leges non remittant, ut satius sit in regula subsistere, & ad specificationem edendam hunc quoque compellere, sed nec IV) ab obligatione juratae specificationis liberandus est haeres ejus, qui, oblato se ad praestandam juratam specificationem, morte praeventus est. conf. Excell. VVERNH. *P. I. obs. 275.* ut non immerito Scabini Lipsienses eum haud esse ab illa immunem responderint. uid. RIVIN. *ad Tit. 18. O. P. S. Enunc. 115.* Certius est V) eximi ab edenda specificatione illos, quibus a testatore remissum est. *l. ult. §. 1. C. arbitr. tutor.* Modo non uergat ejusmodi remissio in praejudicium legitimae. Excell. VVERNH. *P. I. obs. 17.* Postmodum VI) a juratae specificationis praestatione haeres, quoties defunctus paulo ante obitum (secus est, si ante plures annos designationem fecerit defunctus, res enim haereditariae

tariae a tempore factae designationis minui & augeri posse credendum) propria manu sub expresso die bona sua designavit, absolutus est. *l. 7. de administr. & pericl. tutor.* Et tandem VII) is, qui solenne inuentarium confecit, liberatus est ab editione juratae specificationis. *Decis. Elect. 57.*

XI.

Haec circa Remissionem Juramentorum exempli loco attulisse sufficiant. Nunc effectum hujus remissionis brevissimis superest, ut explanemus. Effectus autem juramenti remissi idem est, ac praestiti, *l. 9. §. 1. ff. de jurej.* SVENDEND: *ad Fibig. Proc. p. 1397.* Juxta *Const. Elect. 15. p. 1.* praestito juramento Judex ad sententiam, juri & actis conformem, progreditur, eique, qui juravit, actio uel exceptio rei judicatae competit. Causa juramento decisa habetur, perinde ac si desuper transactum fuerit. *l. 2. ff. de jurej.* Haec eadem obtinent in remisso juramento, siquidem remissio talis perinde, ut praestatio juramenti, speciem transactionis habet, quae ne quidem sub praetextu novorum Instrumentorum rescindi potest. *BERLICH. Concl. 35. n. 3.* Perinde cum deferens juramentum acceptatum non reuocare possit, nec remittenti, facta ab altero acceptatione, hocce licet.

Remis-

tenti, facta ab altero acceptatione, hocce licet. Remissio enim uim pacti obtinet, pactione autem quilibet jus suum deterius facere ualet. *l. pen. C. de pact.* Remisso itaque juramento delato sequitur sententia absolutoria, uel ab actione, uel exceptione; in iis autem actibus, quae pro forma essentiali iuramentum requirunt, remissio cum praestatione iuramenti non eodem gaudet effectu: sic filia haereditati paternae ualide non renunciat, nisi actu corporali iuramentum praestet, add. *authent. Sacram. pub. C. si aduers. uendit.* nec non *Constit. Elect. 16. P. II.* ut & *Decis. Elect. 15.* quae u-xori pro marito intercedenti iungit formalem iuramenti praestationem; quam si creditor forte remittat, nullam obligationem acquirit, & actus est frustraneus & irritus. Remissio enim regulariter non ad damnum ejus, cui remittitur, sed ad fauorem operatur BEVST. *de Jurej. p. 243.* & forma non datur per aequipollens. SETZER. *de Juram. lib. I. c. 16. n. 17.*

XII.

Quamuis autem in remittentis praejudicium efficax fatis sit, *illa, de qua diximus, remissio*, non est tamen, ut ab eadem nos illud deterrere patiamur, quo majori & arctiori uinculo ad proximi aeter-

aeternam salutem, quam ad temporalem nostram adstricti sumus, siquidem & per ea, quae in praefatione tradidimus, ipsa animae nostrae salus periclitatur, quoties pejeraturum scientes uolentesque ad peccatum exequendum admittimus. uid. dissent. CHRIST. THOMASIVS in *Disp. de emendandis quibusdam litium protractionibus in materia iuramenti, parti a parte delati, in Iudicio haftenus receptis, Halae 1717. habita.* Satius est, periculum rerum nostrarum faciamus, quam animam culpa nostra perdi sinamus. Qua de causa etiam ob metum perjurii LOTHARIUS suo tempore vetuit, iuramento constringere eos, qui decimas Ecclesiae dare tergiuersarentur. *L. III. LL. Lombard. tit. 3.* Idque ideo cum primis in illis causis ad imitationem nobis proponamus, quae rem leuem attinent, & quibus alia uia succurri potest: Non minus enim peccatur jurando, cum non opus est, quam ubi opus est, cum male juratur. *MEV. P. II. Dec. 324. p. 206. not. 3.* Quoties ergo prae fractae frontis homo, quem pejeraturum suspicemur, sese paratum ad jurandum sistat, & res eo peruenerit, ut animum pejerandi non obscuris indiciis intelligamus, non patiamur, eum, de cuius perjurio persuasi sumus, in profa-

D natio-

nationem sanctissimi Nominis diuini iusjurandum praestare. Sed remittamus potius & iuramentum, & si aliter fieri nequeat, eam, qua nobis tenebatur, obligationem, quasi exemplo diuino inducti, quo DEVS saepissime nobis, aliisque debita nostra *remisit*, debitoribus eadem facilitate debita *remittamus*, certa spe freti, fore, ut ex mundo animae ergastulo in libertatem coelestem *remissi*, sine *intermissione* a strictioribus injuriarum uinculis compedibusque *remittamur*, dulcique animi *remissione* fruamur sine

F I N E.

CL. CAN-

CL. CANDIDATO

S. P. D.

PRAESES.

Reddo Tibi, quam mihi obtulisti
Dissertationem cui nec detra-
here nec addere quicquam
uolui, quamuis forte non deessent,
quae aut omitti aut adjici posse uide-
rentur. Malui enim TVAS TIBI
meditationes tuendas relinquere
quam obtrudere alienas. Occupa-
tus es in argumento amplo & co-
pioso. Ejus quaedam capita atti-
gisse fatis est, integrum exhaurire
nec

nec temporis ratio permisit nec instituti TVI postulavit. In hujus enim generis Scriptoribus si pertractare causas non licet, delibare sufficit. Caetera non opus habent mea excusatione. Ipse pro TE dicet & quae scripsisti in publico conflictu contra dissentientes tueberis. Quae res ut TIBI ex uoto cedat utque honores quos Ordo TIBI noster decrevit feliciter ingrediaris ex animo etiam atque etiam precor & exopto. Vale scribebam
Vitebergae d. XXVIII. Jul.

M DCC XVIII.

ULB Halle

3

005 708 540

174

Q. D. B. V. 1718 13
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA

DE
REMISSIONE
JVRAMENTORVM
INPRIMIS JURE SAXONICO
ELECTORALI

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO ^{3/2}
DOMINO ^{12/19}
FRIDERICO AVGVSTO

PRINCIPE REGIO ET ELECTORATVS SAXONICI HEREDE
ETC. ETC. ETC.
PRAESIDE

GODFR. LVDOV. MENCKEN
D. ET P. P. IN ACADEMIA WITTEBERGENSI
PRO LICENTIA

SYMMOS IN VTROQVE JURE HONORES CAPESSENDI
PROPOSITAM PVBLICE DEFENDET
DIE I. AVGVST. M DCC XVIII.

AVCTOR
CAROL. CHRISTIAN. KNAKE
SCEVDITZ - MISN. ADVOCAT. LIPSIENS.

WITTEMBERGAE, STANNO GERDESIANO.

